

C. D. O. [Gates]
Commit. No.
S. E.
P. E.
IN. NO.
D.

१५१

3006

२५१११८

महाराष्ट्र शासन,
पाटबंधारे विभाग,

शासन परिपत्रक क्रमांक : विपआ ४९०/४४७/(४९/९०)/लाक्षेवि(कामे)
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक : १२ नोव्हेंबर, १९९८.

क्रमांक (१)
जलसेतूचा
नदीवरील प्रयोग
द्वारा मध्यांज
पत्रकातील सूचना
नुसार जातप्रति
कारणा

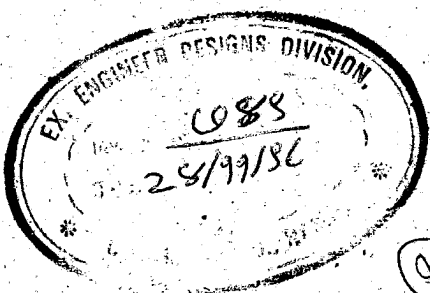
पूर्व पिठीका :- कालव्यावरील दगडी बांधकामाची गुणवत्ता दिवसेंदिवस कमी होत आहे. दगडी बांधकामासाठी लहान, आखुड आकाराचे दगड वापरणे तसेच सुळे दगडाचा (PIN HEADERS) अभाव असणे, या सदोष दगडी बांधकामामुळे बांधकाम टासळल्याने व्यवस्थापनात अडचण निर्माण होऊन सिंचन स्थगित करावे लागते. जलसेतूच्या स्तंभ टोपीवर योग्य ते बेअरिंग न वापरल्यामुळे दगडी बांधकामास तडे जाऊन स्तंभ कोसळण्याची शक्यता असते. वरील कारणामुळे पाराशरी जलसेतू दुर्घटना घडली आहे.

अशा सदोष बांधकामांना होणारा धोका टाळण्यासाठी बांधकामे विहित गुणवत्तेची व दर्जाची बांधली जाणे आवश्यक आहे. याबाबत शासनाने वेळोवेळी मार्गदर्शक तत्वे निर्गमित करून देखिल क्षेत्रीय अधिका-यांनी गांभीर्याने त्याकडे लक्ष दिले नाही. परिणामतः बांधकामामध्ये दोष राहिले आहेत. पालखेड डाव्या कालव्यावरिल पाराशरी नदीवरील जलसेतूस तडे जाऊन दुर्घटना घडली.

निष्कूठ दर्जाची बांधकामे होण्यास जबाबदार असलेल्या अधिका-यांवर वेळीच कार्यवाही व्हावी. याउद्देशाने शासनाने एक समिती नियुक्त केली. या समितीकडे पाराशरी नदीवरील जलसेतू दुर्घटनेची स्थिती ज्ञात करून विपत्तीची प्राथमिक कारणमिमांसा अहवाल तयार करित्या वरपांगी शोधण्याचे काम संपूर्ण केले होते.

परिपत्रक :

कालव्यावरील पुलाची बांधकाम पूर्व व बांधकामोत्तर अवस्थेत घ्यावयाची काळजी त्यावरील उपाययोजना समितीने सूचकिल्या असून त्याचि फटाक्षेने व काटेकोरपणे पालन होणे आवश्यक आहे.

.... २/

२३.११.९८

[कृ. भा. प.]

१) प्रस्तांभाच्या स्तरीय व अस्तरीय दगडी बांधकामाच्या साधमोडीमधील वापरण्यात आलेले लहान दगड तसेच बांधकामासाठी तांत्रिकदृष्ट्या आवश्यक सुळे दगडांचा अभाव यामुळे प्रस्तांभाचे दगडी बांधकाम निकृष्ट दर्जाचे होते. त्यासाठी योग्य त्या गुणवत्तेचे व आकाराचे दगड बांधकामासाठी वापरावे.

२) प्रस्तांभ टोपीवर बेअरिंग नसल्यास प्रस्तांभाच्या दगडी बांधकामावर असमान दाब येतो त्यासाठी योग्य ते बेअरिंग वापरणे गरजेचे आहे.

३) प्रकल्पाच्या बांधकामाच्या जवळपास जेथे रस्ता वाहतूक आहे त्या ठिकाणी जड वाहनांची व वाहतूक अशा प्रकारच्या बांधकामावर तांत्रिकदृष्ट्या वळविणे योग्य नसल्यामुळे ती टाळण्यासाठी व बांधकामाच्या संरक्षणासाठी कडक उपाययोजना करावी.

४) पूर्ण झालेल्या बांधकामाचे दस्तऐवज कायम स्वरूपात जपून ठेवणे आवश्यक आहे. तसेच बांधकाम सिंचन व्यवस्थापनाकडे सोपविताना बांधकामाच्या पूर्णत्वाच्या दस्तऐवज व्यवस्थितरित्या सिंचन व्यवस्थापन संघटनेकडे हस्तांतरित करावा.

५) शासनाने दि. २०/९/९७ रोजी निर्गमित केलेल्या परिपत्रकातील "ब" कलमानुसार प्रस्तांभाचे बांधकाम कॉक्रीटमध्ये करणे योग्य राहिल.

वरील सूचनांचे कटाक्षाने पालन केल्यास भविष्यातील दुर्घटना टाळता येतील व उपरोक्त घटनांची पुनरावृत्ती होणार नाही.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(सचिव, शासनाचे उप सचिव)

स्वीय सहाय्यक, सचिव (लाक्षेवि), पाटबंधारे विभाग,
स्वीय सहाय्यक, मुख्य अभियंता (पा.) व सह सचिव, पाटबंधारे विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
स्वीय सहाय्यक, मुख्य प्रशासक (प्र.) व सह सचिव, पाटबंधारे विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
स्वीय सहाय्यक, उप सचिव लाक्षेवि-१/उप सचिव (मोप्र-१)/
उप सचिव (मोप्र-२), पाटबंधारे विभाग,
सर्व मुख्य अभियंता, पाटबंधारे विभाग व लाक्षेवि/
सर्व अधीक्षक अभियंता व प्रशासक, लाक्षेवि.
सर्व अधीक्षक अभियंता, पाटबंधारे विभाग,
अवर सचिव (लाक्षेवि/मोप्र-१/मोप्र-२/मोप्र(प्र)/पाटबंधारे विभाग.
कार्यासने ला (आस्था.)/ला (सु. मा.)/मोप्र-१/मोप्र-२/मोप्र- (प्र/म. प्र. पाटबंधारे
विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

लाक्षेवि (कामे) संग्रहाव. सचिव

१) र. कु. भानुशावकर उ. पि. डा. - २.२.७८
२) द. सौ. त्रिलो - २.५.७८
३) अ. श. निवाडी

४) हे. म. चांदकर स. डा. (२) - २०/११/९८
५) दे. दि. जोशी - २०/११/९८
६) नि. म. चंद्राने - २०/११/९८
७) शा. म. जोशी - २०/११/९८